

ԱՐԱԲ-ԻՍՐԱՅԵԼՅԱՆ ՏԱԳԼԱՊԸ ԵՒ ՉԵՅԱՍ ԲԵՅՔԸՐԻ ԱՅՅԸ ՇՐՋԱՆ

ԱՐ-ի պետական քարտուղար Ջեյմս Բեյքըրը երեկ Սաուդյան Արաբիա ժամանելով սկսեց շրջանի մի շարք երկրներում իր այցելությունների շարքը, որն ընդգրկելու է նաև Կահիրեն, Թեյ-Ալիլը և Դամասկոսը, այդ երկրների պետերի հետ խորհրդակցելու համար Իրաքի պարտությունից հետո շրջանում ստեղծված իրավիճակի շուրջը:

Սակայն հետևեցնելով չորեքշաբթի օր իր երկրի նախագահից՝ Ջորջ Բուշի կողմից կոնգրեսում կատարված այն կարևորագույն հայտարարությունից, թե այլևս անհրաժեշտ է դարձել տեղական լուծում տալ շրջանը թվապես արաբ-իսրայելյան տագնապին, և թե Միացյալ Նահանգները

այդ կապակցությամբ շուտով կներկայացնի լուծման նոր ծրագիրը, կարելի է ենթադրել, որ Բեյքըրի վարելիք խոսակցություններում կարևոր տեղ է վերադասված այդ հարցին: Մանավանդ որ, հասնելով Ռիադ, պետական քարտուղարը հայտարարեց, թե ինքն պատրաստ է հանդիպելու պաղեստինցի ժողովրդի ներկայացուցիչների հետ:

Ինչ խոսք, այս և պրեզիդենտ Բուշի վերջնական հայտարարությունները զայրույթով դիմավորվեցին Իսրայելում, մինչև շատ մասնագետներ տարակուսանք հայտնեցին առանց հրեական լոբբիի կարծիքն առնելու նրա այդքան համարձակ քայլ կատարելու ասթի:

Հ.Բ.Ը.ՄԻՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱԳԱՀԻ ԱՅՅԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Երկու շաբաթ Հայաստանում էր գտնվում Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միության նախագահ Լուիզ Մանուկյան Սիմոնը, որ ժամանել էր Նյու Յորքից: Այդ ընթացքում նա գործնական հանդիպումներ ունեցավ հանրապետության Գերագույն խորհրդի նախագահ Լեոն Տեր-Պետրոսյանի, վարչապետ Վազգեն Մանուկյանի, Երևանի քաղաքապետ Համբարձում Գալստյանի և այլ պատասխանատուների հետ, քննարկելով ՀԲԸ Միության կողմից Հայաստանի օգնության ծրագրերի կատարման հետ կապված հարցեր:

Տիկին Լ. Մանուկյան Սիմոնը բազմաթիվ այցելությունների և շինումների շարքում երկու անգամ այցելեց աղետի գոտի, հատկապես Կումայրի, որտեղ, ինչպես հայտնի է, ՀԲԸՄ-ի հանգանակած գումարներով դանիական Interskol ֆիրման կառուցում է 10 հազար տոննա տարողությամբ մեքենային սառնարան-գործարանը: Նա եղավ նաև վիրաբուժության համաժողովների և գիտական կենտրոնի Երևանի մասնաճյուղում, որտեղ ծրագրվում է մոտ ապագայում ստեղծել պլաստիկ վիրահատման Բարեգործական կենտրոնը: ՀԲԸՄ-ի նախագահը խոսակցություններ ունեցավ հանրապետության կրթական ոլորտի պատասխանատուների հետ՝ դարձյալ իր գլխավորած միության կողմից հանգանակված միջոցներով և Կալիֆորնիայի համալսարանի շեֆությանը Կումայրիի մոտ ստեղծվելիք Հայաստանի Ամերիկյան համալսարանի ծրագրի շուրջ:

Հինգշաբթի, մարտի 7-ին, տիկին Լ. Մանուկյան Սիմոնը Փարիզի վրայով վերադարձավ Նյու Յորք:

ՈԱԿ-Ի ՂԵԿԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄԸ ԳԱԳԻԿ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆԻ ՀԵՏ

Նյու Յորք, 4 մարտ 1991 (ՈԱԿ Մամուլի դիմում)
Հայաստանի Հանրապետության խորհրդարանի փոխ-նախագահը՝ պրոֆ. Գագիկ Ծարուքիանան, գիտնականներու և պետական ղեկավար պատուիրակության մեջ հետ Միացյալ Նահանգներ այցելեց փետրուարի 18-ից մինչև մարտի 4-ը, հանդիպելով ամերիկյան պետական ղեկավար, կառավարիչներու, գործարար շրջանակներու պատասխանատուներուն և հայ գաղութի ներկայացուցիչներուն:

Քալիֆորնիայի մեջ փոխ-նախագահը ելույթներ ունեցավ հայ գիտնականներու և ճարտարագետներու համաժողովին և Ամերիկյան Միջազգային Բուլժի 15-ամակի հանդիսութան:

Նախապես առնուած ժամադրութեանը մը պրոֆ. Գագիկ Ծարուքիանան կիրակի, մարտ 4-ին, կ'եսթը ետք ժամը 3-ին Նիւ Յորքի «Փլազա» պանդոկի սրահին մէջ հանդիպում մը ունեցաւ Ռամկավար ազատական կուսակցութեան ղեկավարութեան հետ: Փոխ-նախագահին կ'ընկերանային իր տիկինը, ինչպէս նաև Հայաստանի արտաքին գործոց փոխ-նախարար պրոֆ. Արմեն Եղիազարեան: ՌԱԿ-ի ղեկավարութեան կողմէ այս խորհրդակցական հանդիպումին կը մասնակցէին տոքթ. Արշակիւր Կոնճեան, Իրմա Տէր Ստեփանեան և Երուանդ Ազատեան:

Պրոֆ. Ծարուքիանան կը ներկայացնէ Հայաստանի Հանրապետութեան պետական նոր մտածողութիւնը՝ Մասնագիտութեանը

տնտեսագէտ է և խորհրդային շրջանին նա իր մասնագիտական ներդրումը կատարած է պետական թէ կուսակցական մակարդակով: Ան հաստատեց մը ըլլալով Հայաստանի տնտեսութեան ինքնուրույն զարգացման, քնակաւորին իր արժանաւոր տեղը գրաւած է հայրենիքի նոր խորհրդարանին մէջ, ուր արժանացած է նախագահի տեղակալի պաշտօնին:

Հանդիպումին ընթացքին պրոֆ. Ծարուքիանան ընդարձակ ու մանրամասնաւ գրոյցը կը պարզուէր, թէ գաղութային թէ փոքրօրային հանդիպումներու մակարդակին անդին անցնելով ան կարողացած էր շօշափելի և հաստատ ծրագիրներ ու գաղափարներ ներկայացնել պետական թէ ֆինանսական շրջանակներուն:

Պրոֆ. Ծարուքիանան հանդիպումներուն ընթացքին կարելի դարձած է իրականացնել Հայաստանի ներկայացուցչական գրասենեակի քաղաքը Լուս Անջելեսի մէջ: Նոյնպէս խոստումնայի հեռանկարներ պարզած ան Մ. Գանազաններու ռիպատուութիւն մը քանալու երևանի մէջ:

Պրոֆ. Ծարուքիանան հանդիպումներուն ընթացքին հետապնդած են Հայաստանի պետական, ճարտարագիտական ու տնտեսական կարգերը արեւմտեան դաստիարակութիւն ստացած ուժեղալ համալրելու ծրագիրները:

Պրոֆ. Ծարուքիանան քաղաքորոց հողի սեփականացման, ֆոնդերու ստեղծման, «Արմենիա» վարկային տոմսերու վաճառման և այլ հարցերու կարելիութիւնները:

ՄԵՐԶԲԱԼԹԻԿԱՆ ԵՒ ԱՐՅԱԽԸ՝ ՄԱԿ-Ի ԵՆԹԱՀԱՆՁՆԱԽԱՄԲՈՒՄ

Երեկ ժննուում իր աշխատանքն ավարտեց Միացյալ ազգերի կազմակերպության Մարդու իրավունքների հանձնախմբի տարեկան նստաշրջանը, քննելով մինչև 1991 հունվարի 31-ը աշխարհի երկրներում արձանագրված մարդու իրավունքների ոտնահարման քաղաքական փաստեր: Հատկապես երկար քննարկման կյուք դարձավ Մերձավոր Արեւելքի երկրներում ու մանավանդ Բուրդիստանում եղած խախտումները: Արձարծվեցին նաև Կիպրոսի և Բալթյան հանրապետությունների պարագաները: Այս վերջին հարցում հանձնախմբը

գոհացավ «իր խորը մտահոգությունը» արտահայտելով կառավարում և Լատվիայում «վերջերս տեղի ունեցած որբերգական ու վայրագ արարքների» աթիվ:

Մյուս կողմից, նստաշրջանի աշխատանքներին մասնակցող ուկրաինական պատվիրակությունը կոչ արեց ճանաչելու խորհրդային ժողովուրդների ինքնուրույն իրավունքը և ընդունելու Ուկրաինայի ու Հին հագրգիս մյուս հանրապետությունների անդամակցությունը Եվրոպայի անվտանգության խորհրդաժողովին: Հիշեցնեց նաև, ինչպես նշել էինք փետրվարի 27-ի մեր

2-ը-2-ը-2-ը-2-ը 4 էջ-4

ԱՊՍԱՄԲՈՒԹՅՈՒՆ ԵՒ ԿՈՒՎՆԵՐ ԻՐԱՔՈՒՄ Ռաֆսանջանի Սադդամի պահանջում է տեղի տալ

Շրջանում Իրանից հետո իսլամական 2-րդ հանրապետությունն է ստեղծվում: Այս հարցը պետք է տալ ի տես այն նոր զարգացումների, որոնք այս օրերին տեղի են ունենում հնապատերազմյան (իսլամի) Իրանում: Ինչպես նախատեսվում էր մեր և ուրիշների կողմից, Իրանի պարտությունից հետո Մերձավոր Արեւելքի այս շրջանը խոստանում է լինել ոչ պակաս զգայացունց դեպքերի բառարան, վարչակարգերի ու գույքի նաև սահմանների փոփոխություններով հարուստ:

Դաշնակից ուժերի կողմից կրակի դադարեցման հրամանը դարձավ այն ազդեցական, որին հետևեց չքաղ իսլամների պատանդական շարժումը երկրի հարավ-արևելքում՝ նախ Բասրա քաղաքում, ապա Նաջաֆ և Բաքրայա սրբալայր-քաղաքներում, այնուհետև Սամաուա, Ամարա, Բուք և Նասիրյա շրջաններում: Ահմադդոլ չանգին նաև երկրի հյուսիս-արևելքի քրդաբնակ շրջանները, հատկապես Մուսլիմանիյա քաղաքը, որտեղ քրդական ազատագրական շարժման պարագլուխներից մեկը Թալաբանին հայտարարեց համաժողովրդական պատերազմի սկսումը, հավաստիացնելով, թե քրդաբնակ շրջանները գտնվում են իր մարտիկների վերահսկողության տակ:

Վերոհիշյալ բոլոր շրջաններն էլ գտնվում են Իրանի իսլամական հանրապետության հարևանությամբ, և Իրանի կառավարությունը շարունակ մեղադրում էր Թեհրանին խռովությունները հրահրելու հանցանքով: Մանավանդ որ Իրանի շիա կրոնապետը՝ Հոջաթոլ-իսլամ Մոհամադ Բադրո Հաջի-մը, դեռևս Այաթոլլահ Խոմենիի կենդանության օրերին Թեհրանում քաղաքական ապստամբ գտած, վերջին շաբաթներին հանդես էր գալիս հակաազդեցական հայտարարություններով: Այսուհանդերձ, մինչև երեկ, Իրանը հերքում էր իր միջամտությունը Իրանի ներքին գործերին:

Սակայն երեկ, ուրբաթ, Իրանի խորհրդարանի նախագահ Հաշեմ Ռաֆսանջանի հայտարարությունը քաղաքացիներին շատ բան, երբ նա կոչ արեց նախագահ Սադդամ Հուսեյնին տեղի տալու ժողովրդային կամքի առաջ և հրաժարվելու իշխանությունից, վերջ տալու նաև իր ՌԱՄ կուսակցության մեծամտությունը:

Ու մինչև այս հայտարարության վրա ըստ պատվում է ապստամբական շարժումների նոր թունդ, երկի և նախորդ երկու օրերին վերոհիշյալ քաղաքներում շարունակվում

էին ծանր բախումները ժողովրդական զանգվածների (որոնք զինված են նախաձեռնության կիսբեռն զենքերով և դասակարգված զինվորների օգնությամբ են առանում) և «հանրապետական պահակազորի» զորամասերի միջև:

Մյուս կողմից, երեկ Իրանը Միջազգային կարմիր խաչի միջոցով վերադարձրեց 1200 քուվեյթցիների, ի կատարումն իր և դաշնակից ուժերի միջև նախանշյալ կիրակի օրվանից ի վեր շարունակվող բանակցությունների առաջին պայմանի: Նմանապես, Բաղդադը ազատ արձակեց օտարերկրացի այն 40 լրագրողներին, որոնք ձերբակալվել էին շաբաթակարգին Բասրայում, որտեղ նրանք նկարագրում էին տեղի ունեցող ներքին կռիվները:

ՄՐԱԿԱՆ ԽՈՍՏԱՊԱՆՄԱՆ ՌԻՏԵՐ
Արաբական ութ երկրների ժողովը, որը կայացել էր շաբաթակարգին Դամասկոսում քննելու համար Իրանի պարտությունից հետո շրջանում ստեղծված իրավիճակը, ընդունեց Միջազգային Կարմիր խաչի կողմից խաղաղապահության ուժեր ներկայացնելու և Բուրդիստանի հարավ-արևելքում սահմանի ներկայացնելու, առիթ չտալու համար, որ ոչ-արաբական ուժերը մնան այդ շրջանում:

Այդ պարտականությունը ստանձնած սիրիա-եգիպտական զորքի ֆինանսավորումը ստանձնելու են Մոցի վեց երկրները:

Դադարեցվելու է արդյոք վալյուտայի փոխանակումը

Մտկվելու է լուրեր են տարածվել, թե անձնական հրատվելով արտասահման մեկնող քաղաքացիների համար այլևս վալյուտայի փոխանակում չի կատարվի: Այդ աթիվ, երեկվա՝ մարտի 8-ի «Մոսկովյան պրավդա» թերթը հրատարակել է ԽՍՀՄ ֆինանսների նախարարության վալյուտատնտեսական վարչության ղեկավար կոմիտեի պետի տեղակալ Ա. Գուլյատիի պատասխանը: Վերջինս միտմ է նման լուրերի իսկությունը: «Այդ աթիվ ոչ մի ցուցում չի եղել, ասում է նա: Միևնույն ժամանակ, շատ ծանր վիճակում են երկրի վալյուտային պահանջարկը: Փոխանակումը կախված կլինի տարվող վալյուտայի քանակից և արտաքին տնտեսական հարաբերություններից»: Գուլյատիին հրատարակել է ինչ-որ բան կանխագուշակել:

Աղյերի հայ մշակութային կենտրոնը

Սոչիի քաղաքում է չորս քաղաքների կենտրոն, Լազարևսկ, Խոսաա և Աղյերի քաղաքը: Այս բոլոր քաղաքներում էլ հայ կյանքն ընթանում է իր հունով: 1989 թ. նոյեմբերի 19-ին Սոչիում ստեղծվեց «Սևան» մշակութային կենտրոնը, որովհետև Սևան քաղաքն է իր վրա վերցրել այս կենտրոնի հովանավորությունը: Կենտրոնի ղեկավարն է Հովհաննես Կիրակոսի Չեղոյանը, որի գրասենյակը գտնվում է Լոռիում:

Հայ մշակութային կենտրոնն ունի իր բաժանմունքները Սոչիի 4 քաղաքներում: Այժմ ավելի մանրամասն նկարագրենք Աղյերի հայ մշակութային կենտրոնի գործունեությունը: Աղյերի քաղաքը հայերով ամենախիս քանակեցված քաղաքն է: Այստեղ կան մի քանի հայկական գյուղեր՝ Չերեմնյա, Պրիմորյայա, Մուրովկա, որտեղ հայերը բացառապես մեծամասնություն են կազմում: Աղյերի հայ մշակութային կենտրոնի ղեկավարն է Ֆրունզե Վարդանի Վազարյանը: Նա և կենտրոնի մյուս անդամները, իրոք, հայրենանվեր գործ են կատարում իրենց հայրենակիցների համար:

Բարել նրանց դեմ: Սակայն, երբ վստահանցավ, նրանք նորից հանգստացած անցան իրենց գործին և հազվադեպ են հիշում կենտրոնի գոյության մասին: Չնայած այս ամենին, կենտրոնը գործում է, ծիս է, ինչ-որ սեղ դանդաղ, ինչ-որ սեղ քերականով, սակայն նրա շունչը զգացվում է ամենուր»:

Աղյերի քաղաքում, մինչև հայ մշակութային կենտրոնի ստեղծվելը կար 2 հայկական դպրոց՝ ազգային դպրոցի և հայկական դպրոցի: 1988-89 թթ. ազգային դպրոցից հեռու այժմ Աղյերում գործում է չորս հայկական դպրոց: Եւ ինչպես վկայեց թիվ 66 հայկական դպրոցի ուսման պահանջը, համենայնսովն իրենց դպրոցն այս

բերել 1000-ից ավելի հայ երեխաների, որոնց երկու տարի ուսուցանում էին այստեղի հայկական դպրոցներում: Նրանց հետ եկել էին նաև ուսուցիչներ, որոնցից մի քանիսը մնացին աշխատելու սեղի հայկական դպրոցներում:

Թիվ 66 դպրոցի բակում կա համեմատաբար ջանքերով 1990 թ. դեկտեմբերի 15-ին կանգնեցված է մի գեղեցիկ խաչքար, որի վրա կարդում ենք. «Հայ ամենդ զոհերի անմար հիշատակին»: Այն նվիրված է երկրաշարժի զոհերին: Սակայն խաչքարի մոտ տեղի են մատուցում եւ 1915 թ. ապրիլի 24-ի Մեծ Եղեռնի, եւ փետրվարի 28-ի ու դեկտեմբերի 7-ի անմեղ զոհերի հիշատակը:

ժրմ ունի 150 աշակերտ և ուսուցիչներ այն է, որ աշակերտների թվաքանակի ամ է նրկանում: Երբ առաջ հայն իր զավակին տանում էր ուսուցանելու դպրոց, դաստիարակում, որ միևնույն է, նա հայկական դպրոցի մակարդակով ոչ մի տեղ չի կարող ուսուցել բարձրակարգ, որ հայոց լեզուն նույնիսկ իր տեղում թիվ չի գալիս իրենց, այժմ նա մտածում է այլ կերպ: Եւ այժմ մեծ ձգտում է նկատվում հայկական դպրոցների հանդեպ: Գործընդերս աղյանովված են ուսուցիչներով, սակայն դասավանդելու կարիք կա:

Երկրաշարժից հետո Աղյերի քաղաք էին

կին: Արարողության վերջում ելույթ ունեցավ Կիրովսկանի Երգի-Պարի համույթը:

Աշակերտներն իրենք մեծ օգնություն են ցույց տվել խաչքարի դաստիարակման աշխատանքներին: Նրանք իրենց ուսուցիչների հետ բարեգործական համագործակցություն են եկել Արխագիայի արքեպիսկոպոսի և հավանել մոտ 7 հազ. ռուբլի գումար և ներդրել խաչքարի դաստիարակման աշխատանքներին: Մեծ օգնություն են ցույց տվել նաև աշակերտների ծնողները, որոնք ակտիվ կերպով մասնակցում են յուրաքանչյուր միջոցառմանը: Այս արքի դպրոցում քաղաքում է գրադարան:

Սոչի ԳՍՍՍՍՍՍՍ 399 Քաղաքային արվարձանային կենտրոն

Գինու կոմբինատը գոհ է իրենից, իսկ մե՞նք

Խաղողի ամենատարածված բերքատու արհեստը անգամ մեր խանութներում չէր տակասում գինու տեսակներին: Սակայն վերջին 2-3 տարիներին գնալով վաճառատեղանքները անհետացան մեծ թանկանքալ ունեցող գինիները, չնայած գործում էին քե՛ խորհրդային, քե՛ կոլեկտիվ սննդամթերքները, որոնք կանոնավորապես կատարում էին իրենց վրա դրված մրցման թաղանթները: Գինու կոմբինատը այդ տարիներին իր արտադրանքի սակավությունը թափանցաբար և անհանգստացրեց լինողին: Ասեմ, որ կոմբինատը հիմնականում աշխատում է հետադարձ շղթայով, իսկ մեր Արզնու աղաղակը գործարանը կոմբինատին տարալու կարողանում է աղաղակել միայն 5 տոկոսի չափով: Եւ չնայած դրան, կրկնում են, մեր խանութներում երբեք չէր զգացվում գինու նմանօրինակ դեֆիցիտ:

Հողը սրվեց գյուղացուն, մեծ բոլոր ողջունեցիկ կառավարության որոնումը, ակնկալելով բերքի առատություն և գների նորմալացում: Սակայն ոչ մեկիս մտնով չանցավ, քե՛ ի՞նչ է լինելու գինու և կոմբինատի «Արարատ» արտադրական միավորման և միաժամանակ թանկանքների գործարանի վիճակը: Արդյո՞ք գյուղացին շուկայում քողած իր բերքը, քեկուզ ներկուսեք անհավանական գներով, կհանձնի՞ մրցողը գործարաններին: Չէ՛ որ հողը տարածվեց, գյուղացու վրա թեթևաբար նկատվում ոչ մի թաղանթները չի չորս: Այդ հարցի արտոն թաղանթան է «Արարատ» արտադրական միավորման կողմից մեզ տրամադրված ցուցանիշը:

Այս արվարձանային 25-ի սվայնով, անցյալ արվարձանային ժամանակա-

հատկանիշները խաղողի թանկարժեքի մրցումը 1700 տոննայով, չնայած խաղողի ընդունման գները, նայած բարձրարտադրության, տեսակներն են 10. 50 կոտլեկից 20. 50 կոտլեկի սահմանում: Ուզեցի իմանալ, քե՛ նման թանկանք ինչպե՛ս է անդադարանում արտադրության վրա:

Եղա Երեանի երբեմնի եզր գինու կոմբինատի շտաբում արտադրամասում, որը, բանվորների ատելով, հազվադեպ է այդ օրվա դեռ չի արվում: Խոսափողի մոտ հրավիրեցի կոմբինատի սննդամթերքի հարցերի գծով տեղափոխվել, զբոսայգի հազվադեպ և ուրբեմն Մարգարյանի և խնդրեցի ներկայացնել կոմբինատի ներկայիս վիճակը:

Մեծ հանդիսանում են երկրորդային գինու գործարան, այսինքն՝ հումքը, գինու նյութերը ստանում են առաջնային գինու գործարանից, այսինքն՝ այն գործարաններից, որոնք խաղողի հումքը մրցում են: Բանի որ սրանից մեկ տարի առաջ մեկ կիլոգրամի մրցողի գինը 50 կոտլեկ արժեք, այժմ այդ գինը քաղաքային ու հասցրել են 10. 50 կոտլեկից 2 ուրբուր, դրա հետ կապված քաղաքային է մրցողը հումքի արժեքը, այսինքն՝ մեկ ղեկալիսի համար երեք առաջ մրցողը վճարում էին 90. 40 կոտլ., այժմ այդ գինը հասավ 60-90 ուրբուր: Իհարկե, դա անդադարանով գինու ինքնարժեքի վրա: Դրա հետ կապված մեծ ունեն գինու տեսակներ, որոնք արդեն թայմանագրային գներով են քաղաքային քաղաքային կողմից նոր գներ մշակվեցին, հաստատվեցին և ուղարկվեցին մեզ, դրանք քաղաքային գներ են կապված գների այս փոփոխման վրա: Եւ այսպիսով, երբ

առաջ գինեկոմբինատի մեր մնացորդները 9-10 ուրբուր սահմաններում էին, այսօրվա վիճակով կրկնապատկվել, եռապատկվել, նույնիսկ կան գինիներ, որոնց գները 10 անգամ քաղաքային են, և միլիոններ են հասել մեր մնացորդները:

Եւ չնայած գների կտրուկ քաղաքային մրցումը, խանութներում բոլորովին օդի չըկա, գինու տեսակներին է վերացել: Այդ մասին ի՞նչ կասեք:

Մեծ միջոցով այս արվարձանային կենտրոնի ղեկավարները, մնում էր մեր հանրապետության սահմաններում և քաղաքային էր թանկանքները: Սակայն այսօրվա սննդամթերքի տարածումը կրկնապատկվել է, փոխադրվել է համար մեր հանրապետության ղեկավարությունը գնաց նրան, որ օդի էլ արտադրանքը դուրս՝ Բուսաստան, սննդամթերքը քեկուզ նկատվում է: Դրա համար այս արքի 300 000 ղեկալիսը համակցվեց մեր սղառողների ձեռքից և տրամադրվեց այդ նրադասակին:

Դրա համար հիմա խանութներում օդու թանկանք է զգացվում, քայց գինու մասին չի ասի, որ գինի չկա: Որե՛ս խանութ, որ մեծ է, գոնե մի տեսակ գինի կգտնեք: Իսկ գինին միտ էլ առավել է հանրապետությունից դուրս, անգամ սրանից մեկ տարի առաջ արտադրանքում էին արտադրանքում: Եւ քանի որ արտադրանքում առավելում էր գնում գներով, իսկ հանրապետության և Միության արքեր քաղաքային ուղարկվում է վաճառող գներով, այսինքն՝ արքերությունը, քաղաքային հարկը մնում է հանրապետությանը, այդ դաստիարակվել էր թույլ չըկեցին, որ արտադրանքում առավել:

Երբ գրուցում է կոմբինատի սննդամթերքային քաղաքային Հայկուե Հովհաննիսյանի հետ, թարգմանեց, որ չնայած բոլոր ստեղծված դժվարություններին, այս արքի, համեմատած անցյալ արքի հետ նույն ժամանակահատվածի հետ, ուր անգամ մեծացել են նրանց օգուտները, արտադրությունն անել է 20 տոկոսով: Տեսնելով զարմացած

հայացքս, սիկին Հովհաննիսյանն ասաց, որ դա կատարվել է քաղաքային հարկի ղեկավարների թանկանքներին հազվադեպ: Օրինակ, օդու մանրածախ գինը չի քաղաքային, քայց քաղաքային է անհարկությունը:

Տեսնում եք, չնայած «Արարատ» արտադրական միավորումը 1700 տոննայով թանկանք է խաղող մրցող, Երեանի գինու կոմբինատը գոհ է իր ցուցանիշներից, իսկ մեծ դժգոհ ենք նրա մասնակարգումից: Սա թաղանթն էլ՝

L. ՂԱՅՆՍՆ

Քողարկվելը միջոց չէ

Ինչպե՛ս հայտնեցին քողարկության թանկանք կոմբինատի, «Լափրիս» գիտաարտադրական միավորումում սեղանները ամսին տեղի է ունեցել հոսանքուստ, սակայն բուսակուր արտադրանքների փակումը չի գերազանցել ընդունված նորման: Միևնույն ժամանակ վրդովմունք հայտնեցին, որ միավորման ղեկավարությունից վերջերս նման է ստացվել, որքան առաջարկվում է թայմանագրի կնիք՝ արքեր փորձակներին նրադասակով համապատասխան ներկայացուցչություն ուղարկելուց աստ օր առաջ իրենց հետ համաձայնության զարու համար:

Տեղի ունեցած հոսակուրսի թաղանթների, ինչպե՛ս նաև ընդհանրապես «Լափրիս»-ի տեղափոխված վիճակի մասին տեղեկանալու նրադասակով այցելեցին ձեռնարկություն: Սակայն հենց մուտքի մոտ թույլ չսկեցին գործարանի արքեր մեծել, երբ հանդիպած առաջին իսկ թաղանթային հայտնի դարձավ այդ նրադասակը:

Դաստիարակման, անուստ, կոմպլիքսային ինքնուրույն, թե՛ս է որ գերադասել անհայտ մնալ: Թե՛ս անկեղծ ասած, ուրիշ ով կարող է այդպես անճարաբար թաղանթել իր եւ միավորման անհարկ, երբ ոչ անվանագրության տեղեկային քաղաքային վարիչ Գրիպկոս խաչարյանը:

Գ. ՄԱՐՏՈՍՅԱՆ

«ՄԱՍԻՍ»

«Գ.Գ.Ը. ԵՒ ԻՐ ԾԱՌԱՒԻՍՆԵՐԸ»

Սոցիալ-դեմոկրատ հնչակյան կուսակցության Միացյալ Նահանգների Արևմտյան շրջանի պաշտոնաթերթ «Մասիս» շաբաթաթերթի 12 հունվար 1991-ի համարում լույս է տեսել թերթի խմբագրի Լ. Սադրյանի «Գ.Գ.Ը. եւ իր ծառայողները» խորագրով ընդարձակ հոդվածը, որից արտատպում ենք հետևյալ հատկանշական հատվածը:

Հայաստանի ներկայ պետական-առաջնությունը իր ծննդավայրում մշտ և ունեցող, կամ ունենալ թուացող ՀՀԸ-ի ղեկավար շրջանակը (պետք չէ մտառել ընդլայնված գործակալությունը Հայաստանի նախկին տերերուն հետ) իր նրկորդ համագումարի ընթացքին նաև ունկընդդեց արտասահմանյան կարգ մը ճառագիտներ, որոնք չես գիտեր պատահաբար թէ յատուկ հրավերով կը մասնակցելին համագումարի աշխատանքներուն: Այս ելույթներին թիտղ ընդհանուր տրամադրությունը կարելի է կարգ մը «հակա»ներով ներկայացնել:

- Հակահամայնավարություն
- Հակաընկերակարություն
- Հակակուսակցականություն
- Հակատրամադրանություն

Մենք արտասահմանի մշտ վարժուած ենք նման ելույթներու, եւ զանոնք կը նկատենք «օղաչիյն խօսքեր» եւ «փորի ցաւ» արտայայտող մտքեր: Իսկ զանոնք արտասանող անհատներն ալ, որքան ալ սրտացաւ, բանիմաց կամ մտատրական ազգայիններ թուին, կը մնան «լուսանցքային թիւեր», որոնք ինչ-ինչ պատճառներով, անատակ են հաւարական կամ «տխարիլիւնային» կեանքի, ազգային-հասարակական կեանքի «մայր երակէն», այսինքն կուսակցական կեանքէն դուրս մնացած անհատներ, որոնք օգտուելով կուսակցութեանը քարնացակամութենէն, կամ անտեսումէն, եւ կամ ընձեռած ազատախոհութենէն, կը փորձեն «գոմար» մտքեր

արտասանել ազգի, մշակութի, հայրենիքի, քաղաքականութեան, եւ նման կենսական հարցերու մասին: Նման «թիւերը» երբեմն իրենք իրենց կուտան «չէզոք» ի հանգամանք, «մտաւորական» ի հանգամանք եւ կամ այլ անմիջական տխրոգններ: Ասոնցմէ մէկն է օրինակ, Կանադայի Քիչընըր քաղաքի «մեակեացը» Արա Պալիօզեան, որ այլապէս գրական շնորհալի աշխատանքի կողքին, ամերիկախոյ, սանատրարար անգլիատառ մամուլի էջերը կ'ոլողէ իր «իմաստուն» մտքերով եւ աժան քննադատութիւններով: Իր նմանները քաւականին շատ են թուով, եւ կը պատկանին քիչ մը թուր շրջանակներու, մասնաւոր անկուսակցական զանգուածէն ներս: Նման մտածողներ կը դժուարանան ընդունիլ որ հայկական արտասահմանը, իր կատարածի եւ ղեկավարութեամբ, կուսակցական հանգամանք ունի, եւ շնորհիւ այս հանգամանքի է որ պիտոյային կատարողները առողջ եւ կենսունակ կը մնան, եւ կը ծառայեն հայ ժողովուրդի ընդհանրական շահերուն: «Քննադատութիւն» ըստածը, չինիչ, առողջ եւ ոչ-կանխակալ տեսակէն, որով զարգացած ընկերութեան մը հարտացուցիչ արտայայտութիւններէն մէկը կարելի է նկատել, սակայն երբ կատարուի շարժումներ, եւ քանդուի մտադրութեամբ, կը մնայ մերժելի եւ ժամանակավրէպ: Նման անիմաստ եւ ան-

նպատակ քննադատութիւններէն են հակա-կուսակցական ելույթները, մասնաւոր անոնք որոնք կուսակցութեանը շնորհիւ, վերացման կամ անհետացման կը վերաբրին: Այս ընդհանուր նկատումներէն սակայն անցնինք այն ելույթներուն, որոնք կատարուեցան ՀՀԸ-ի Ա. Համագումարին, յատկապէս արտասահմանի կարգ մը «ներկայացուցիչներու» կողմէ, որոնցմէ ոմանք բոլորովին ինքնակալ եւ անհատական կը նկատենք: Պիտի քննարկենք յատկապէս Յակոբ Աւետիսեանի, Ժիրայր Լիպարիտեանի եւ Էտի Պողոսեանի ելույթները, որոնք բոլորն ալ կ'իջան քիչ վերը մեր թուած «հակա»ներուն շարքին: **Յակոբ Աւետիսեանի խօսքը.** Թիշեալ համագումարին, Յակոբ Աւետիսեան կ'արտասանէր Ռամի, Ազատ. կուսակցութեան Կեդր. Կարչութեան ողջունի խօսքը: Իր ելույթէն կ'ուզենք առանձնացնել հետեւեալ քաժիւրը: «Վերջապէս, 70 տարիներ պարտադրուել է նա, Հայաստանի մէջ սկսած է վերանայ վարչատնտեսական այն համակարգը, որ կը կոչուի ընկերակարութիւն, սոցիալիզմ, որ ըստ ամենայնի խորթ էր մեր ժողովուրդի ազգային ու մարդկային յատկանշներուն, հոգեբանութեան, կարողութիւններուն»: Եթէ ժամկետար ազատական ընդհանուր տրամադրութիւնը կայ այս արտայայտութեան մէջ, մենք պիտի լուտ անցնինք անոր վրայէն, քանի որ այդ կուսակցութիւնը իր ընդհանուր գաղափարախօսութեամբ կը հակադրուի ընկերակարութեան, ինչ ձեւով ալ փորձուի սահմանել զայն: Այս մասին չէ մեր խօսքը: Եթէ Աւետիսեան միայն խօսէր «վարչատնտեսական համակարգի մը» մասին, որ կը կիրարկուէր Խ. Միութենէն ներս, անցնող 70 տարիներու

ընթացքին, առանց զայն ընկերակարութիւն կոչելու, դարձեալ կրնայինք համաձայնիլ հետը: Ինչ որ սակայն ճշդելի է, եւ Աւետիսեան կրնայ եւ չգիտնալ այս, կամ չանդրադառնալ անոր, թէ 70 տարիներու ընթացքին Խ. Միութենէն ներս կիրարկուած «վարչատնտեսական համակարգը» ընկերակարութիւն չէր, այլ անոր մէկ ահաւոր աղաւաղումը կամ խաթարումը: Ինչ որ մարքսիզմ-լենինիզմ ճանչուեցաւ, եւ համայնակարութիւն կոչուեցաւ, փարսախներով հեռու է այն վարդապետութենէն, որ ըստ Քարլ Մարքսի, կոչուած էր ընկերակարութիւն հանդիսանալու: Այս օրերուն, շատ դիւրին կը թուի աժան եւ առատ քննադատութեան արժանացնել անցնող 70 տարիներու քաղաքական հասարակարգը, այն ձեւով որ կիրարկուեցաւ բոլշեւիկեան լենինիզմի ստիւյն: Կը քննադատեն զայն նույնիսկ անոնք, որոնք անոր յարաշահողները, մակարոյծներն են եղած: Անոր երկրպագողները եւ շատագովները եղած: Մարդիկ յաճախ արեւածաղիկներու կը նմանին: Նոյնիսկ եթէ լուրջ մտածողներ, կամ յարգուած մտաւորականներ ըլլան, որոնց տեսակները այս օրերուն քիչ մը աւել տեղ կը գտնուին, ի մասնատրի Խ. Միութեան մէջ, եւ Հայաստանէն ներս: Այդ երկրին մէջ պատմաժողովուրդի ընկերակարութիւն չէր, այն ընկերակարութիւնը, որ մարդկութեան պիտի բերէր ժողովրդավար կարգեր, ընկերային հաւասարութիւն, տնտեսական քարօրութիւն, մարդկայնականութիւն, արդարութիւն, այն բոլորը, մէկ խօսքով, որ իսկական ընկերակարութիւն է, որ մարդկութեան տար նոր արշայոյս, այն որ ներկայիս կը ճանչցուի եւրոպական կարգ մը երկիրներու մէջ իբրեւ սոցիալ-դեմոկրատիան: Այս բոլորէն վեր սակայն, Ա-

ւետիսեանի ելույթին մէջ մեզ անհնար անելի զարմացնող այն հաստատումն է, իր կողմէ, որ իբրեւ թէ, «ընկերակարութիւնը, սոցիալիզմը, ըստ ամենայնի խորթ էր մեր ժողովուրդի ազգային ու մարդկային յատկանշներուն, հոգեբանութեան, կարողութիւններուն»: Ի՞նչն է, որ Աւետիսեանը եւ իր կուսակցութիւնը կը ճիշտ նման հաստատում մը ընելու: Որքան որ գիտենք, գիտէ ճաւի ինք, որ մեր ժողովուրդը, ի հեծուկս անցնող 70 տարիներու կաշկանդումներուն եւ դժուարութեանց, ոսկեղարէն ասոյն իր ամենէն զգալի զարգացումը ունեցած է մշակութային եւ քաղաքակրթական քազմաթիւ մարգերէն ներս: Իր չնաւած, քննադատած «սոցիալիզմ» ժամանակաշրջանին է որ ամենէն անելի ժողոված եւ ծած են մեր ժողովուրդի արժանիքները, նուաճումները, որոնց մասին զնահատանքով եւ զոհացումով խօսած են Աւետիսեանները եւ ՌԱԿ-ի պատասխանատուները: Հայաստանը ժողովուն եւ զարգացող հայրենիքն էր հայութեան, եւ այս ի հեծուկս, ինչպէս ըսինք, հոն տիրող կարգերուն, որոնք այսօր կը նկարագրուին իբրեւ բռնատիրական: Ինչպէ՞ Աւետիսեան կ'ուզէ ուրանալ այս բոլոր նուաճումները, եւ ըսել որ «սոցիալիզմը խորթ էր մեր ժողովուրդի հոգեբանութեան»: Իրատեմ ունի թերեւս, որ «խորթ» է իր կուսակցութեան հոգեբանութեան, եւ սակայն հայ ժողովուրդի կեանքէն ներս կան եւ կը գործեն, խրատանչիւրը 100 տարիէ անելի, երկու այլ քաղաքական կուսակցութիւններ, որոնք ընկերակարական սկզբունքներով ծամբայ ելած են, հաւատալով որ անոնք էին ամենէն հարազատը, ազգային եւ մարդկային տեսակէտէ, մեր ժողովուրդին համար:

ԵՆՔԱՊՐԱԲԱՐ ՂԵՊԻ ԳՅԱՍՍԱԼ ՄԱՐՄԱՆԵԼԳՎԱԾ ՁԵՆՔԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

«Ազգ» ի փետրվարի 23-ի համարում, արտատպելով Լիբանանում լույս տեսնող համայնակար «Ազգային մշակույթ» շաբաթաթերթից, հաղորդել էինք լիբանանյան Տրիպոլի նավահանգըստում իբր ղեպի Հայաստան առաքելու զենքերի բռնագրավման մասին: Լիբանանում լույս տեսնող մի այլ թերթ՝ «Սփյուռք»-ը, իր 1991 հունվարի համարում հետևյալ անդրադարձումն է կատարել այդ մասին:

Լիբանանի տեղեկատու միջոցները, մասնատրարար, Է. Բի. Սի. հետախուսի կայանը հատար փորցուցին, երբ լիբանանեան Տրիպոլի նուախագիտի մատուցած քննիչները զենք եւ զինամթերք յայտնարբերեցին... Հայաստան հասցակարուած «Մերսեդես» ներու մէջ: Լիբանանեան իշխանութիւնները անմիջապէս կապ հաստատեցին խորհրդային ղեկավարման հետ, միասնաբար հասնելու մատուցանեցին ինքնութեան:

Տեսք թէ ինչն էր են գրաւուած, ձեռնառումներ, զնայիք ներ եւ մեծաքանակ փամփուշտ: Սպասելով լիբանանեան իշխանութիւններու կողմէ տարուող հետաքննութեան արդիւններուն, չենք կրնար հետեւեալ նկատողութիւնները շարժանագրել: 1) Հայաստանի հանրապետութիւնը ծովային ելք չունենալով (երան՝ ունենար), «Մերսեդես»-ները անուշտ պիտի բռնաթափուէին խորհրդային սեծովեան նաւահանգիստի մը մէջ (հաւանաբար՝ Օղեսա կամ Բաբում): Եթէ մատուցանեցող ճափան ունի

կարողութիւնը Տրիպոլիէն նա հանելու զէնքեր, զանոնք ոչ-հայկական նաւահանգիստ մը իջեցնելու ու անկէ Հայաստանի խրատօրէն ստուգուող սահմաններէն ներս մտցնելու, ուրեմն... միայն կարելի է «պատու» պոռալ:

2) Տրիպոլիի նաւահանգիստը կը գտնուի սուրիական ուժերու անպահովական գօտիին մէջ, այսպիսով կասկածի տակ կ'առնուի այդ ուժերուն աշարքութիւնը:

3) Նկատելի պարագայ է այն, որ Տրիպոլիի շրջանին մէջ շատ ուժեղ է թիւրք պետութեան ազդեցութիւնը:

4) «Գործողութիւնը» կը զուգահեյլի Խ. Միութեան Գերագոյն խորհուրդի արտաքին հարցերու յանձնախումբի նախագահի տեղակալ, Խ. Միութեան ժողովուրդային պատգամաւոր, խորհրդային-արաբական բարեկամութեան ընկերութեան նախագահի տեղակալ, թաթար Ֆիլիքթ Թապալէվի զինատրութեամբ պատուիրակութեան մը Բեյրութ ժամանումին հետ:

5) Արդե՞ք նույնպէս զուգահեյլութիւն էր «գործողութեան» վաղաջողոյ օրը Հայաստանի արտադրութեանց տունակամառի քացումը Բեյրութի մէջ:

6) Ամենէն անորոշուող զէնքերու տեսակէն է՝ զնդացիները, ձեռնառումներ եւ փամփուշտ, որոնք Լիբանանէն աժան զինքերով թափած են... խորհրդային շուկային մէջ, ուր նոր, «խղը վրէն» Կալաշնիկով զնդացիներ կ'արժէ շուրջ 2 հազար ամրիկ, «սեւ շուկայ» զինով՝ 100 դոլար: Մէկը չիմար պէտք է ըլլայ երկըրին մէջ գտնուող ու նուազ արժող ապրանք մը (այս պարագային՝ զէնք) մատուցանեցելու: Ու չուշացաւ սաղարանը: «Գործողութեան» համար մեղա-

դրեցին Հայաստանի Ազատագրութեան Հայ Գաղտնի Բանակը: Զարմանալին հոն է, որ հետաքննութեանց տակալին սկիզբին, տեղեկատու միջոցներով կը ծանուցուին երեսակայական հեղինակները:

Եւ ինչպէս իր սովորութիւնն է, «Ազգային» չուշացաւ այս պրտուած ծովին մէջ իր ձուկը որսալու, եւ հաստարիմ իր սովորութեան, այս սաղարանը ծանուցեց հայութեան, Հ.Ա.Հ.Գ.Բ. անուան «Հայ» քաղկացուցիչ մասը զեղելով այդ կազմակերպութեան անունէն...

Հետեւաբար, «Ազգային Մշակույթ» պէտք չէ մտահոգուի ու պահանջէ «լիբանանահայ ազգային մարմիններուն եւ երեսպախաններուն վրայ պարտականութիւն կ'իյնայ հետապնդել եւ երեսան հանել այս արկածախրդութեան ետեւը գտնող կազմակերպութիւնը»: Կը ըսէ դիմել «Ազգային» խմբագրութեան ու անոր ետին կանգնող «ազգային» մարմիններուն...

Յրանսահայ Նոր Թերթը «Գ.Գ.Ը.Ս. ԼՐԱՏՈՒ ԹԵՐՔՈՆ» BULLETIN INFO'S UGAB

Վեց ամիս է, որ Հայկական բարեգործական ընդհանուր միութեան Յրանսահայ շրջանակը Ֆրանսիայի լեզվով կանոնավոր կերպով հրատարակում է իր շաբաթական լրատու թերթը՝ Bulletin Infos UGAB, 4 էջով: Իր քաղաքակրթութեամբ այն տարբերվում է Հ.Բ.Ը. Միութեան մյուս հրատարակություններից: Թերթն ազգային-հասարակական ընկեր ունի եւ ամփոփ տեղեկություններ է տալիս սփյուռքի եւ մայր հայրենիքի կյանքից ու հայութեանը հետաքրքրող իրադարձություններից:

«ԶԱՆ ԵԿԵՂԵՅԻՈՅ»

Փարիզում լույս է տեսել Ս. Հովհաննէս Սկրտիչ մայր եկեղեցու «Զայն եկեղեցույ» երկկեզվյան (Ֆրանսերեն ու հայերեն) երկամսյա պաշտոնաթերթի առաջին 1991 հունվար-փետրվար համարը:

Փարիզի հայոց աքաղաղութեան խորհուրդի հայրենաբարձր «Մեր տունը», հրատարակելի էր 53 տարի առաջ, 1938 թ. նոյեմբերից 1939 թ. փետրվարը, հանգուցյալ Տիրան արք. Ներսիսի նախաձեռնությամբ: Եւ այդ ժամանակներից մինչեւ օրս չուներ իր պաշտոնաթերթը: Առաջին համարը քննարկում է Փարիզի հայոց առաջնորդ Գլուս արք. Նազգաշյանի խօսքով, որ տեղ խոստում է տրվում, որ նորընձ թերթը «արժանանալու է հարուստ կյանքի պիտի ըլլայ «Մեր տունին»: «Կը հաստատուի, այնուհետեւ շարունակում է Սրբ-

ՄՓՅՈՒՌԱՅԱՅ ԼՈՒՐԵՐ

— ՓԱՐԻԶՈՒՄ փետրվարի 10-ին տեղի է ունեցել Ֆրանսահայ գրողների ընկերակցութեան տարեկան ժաշկերույթը: Ներկա են եղել սփյուռքահայ գրողներ եւ մտավորականներ: — ԿԱՆԵՐՎԱՅՈՒՄ փետրվարի 7-ին սկսվել է Եկեղեցիների համաշխարհային խորհրդի (World council of churches) 7-րդ համագումարը: Մեծի Տանն Կիլիկիո կաթողիկոսությունը մասնակցել է հինգ պատգամավորներով: — ՆԻՍՈՒՄ (Ֆրանսիա) փետրվարի 7-ին, Փարիզի ու շրջակայքի կրոնական ընկերակցության նախաձեռնությամբ, տեղի է ունեցել մեծարանքի երեկույթ՝ ի պատիվ բարերար Գեորգ Պագրճյանի՝ ծննդյան 80-ամյակի ու նրա «Մեծ եղեցնէն վերապրող մը՝ Գեորգ Պագրճյանի աչալու լուծեց իր վրէժ» գրքի հրատարակության առիթով: — ՄՈՒՐԵՎԱՆԻ հայ կենտրոնի «Ա. Անտրոնյան» դահլիճում, հունվարի 29-ին տեղի է ունեցել «Երկիր եւ Մշակույթ» կազմակերպության զործունույթ աւերկայացման երեկույթ: Եւ այդ են ունեցել այդ կազմակերպութեան ղեկավարները: — ՈՒՐԱՐՈՒՄՈՒՆՆԻ Ս. Հայտնական ընկերակցութեան 24-րդ զգնաժամական թիմի առաջնորդ Բաժակ եպ. Բարսեղյանը կատարել է ղոկու. Գրիգոր արքեպիսկոպոսի վարդապետի անկարգի տույրության արարողությունը:

The New York Times

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՎԵՐԱԿԱՆԳՄԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ԾՐԱԳՐԵՐԻ ԻՐԱԳՈՐԾՈՒՄԸ ԴԱԴԱՐԵՑՎԵԼ Է

Մենք մենք ենք այստեղ

«Ոչ մի աշխատանք չկա: Ի՞նչ կարող եմ անել».-ասաց Սարգիս Հարությունյանը, որը կորցրել է իր ընտանիքի 11 անդամներին:

«96 տարեկան եմ, բայց մտքովս չէր անցնում, թե այսպիսի բան կտեսնեմ», ավելացրեց նրա պապը՝ Մացակ Դալյաբյանը՝ ձեռնափայտով ցույց տալով 55 տարի առաջ իր ձեռքով կառուցած տան փլատակները: Թողը բացատրեց, որ պետությունն արգելեց այն վերականգնել, առաջարկեց նորը կառուցել: Մակայն ներանց տված գումարով այսօր մի մեքենա էլ չես գնի:

Փայտաշեն խրճիթում վերջին օրերն ապրող ծերունու սիրտը դեռ չի քարացել: Նրան շերտացնում է թոռնիկի ծայրը:

«Հիմա շատ երեխաներ են ծնվում, ու մենք այստեղից գնացողը չենք».-ասաց ծերունին:

Թվում է, թե ծննդաբերության կտրուկ աճը ավելի շատ է հավատ ներշնչում մարդկանց, քան կառավարության օգնությունը:

Անցնող շաբաթվա ընթացքում, մարտի 3-ին ու 4-ին, ամերիկյան ամենահեղինակավոր թերթերից «Նյու Յորք Թայմզ»-ը հրատարակեց գույք բողոքակցություններ՝ երկուսն էլ ստորագրված Մոսկվայում հավատարմագրված իր աշխատակից Ֆրանսիս Բլայնզի կողմից, առաջինը Հայաստանի աղետի գոտում վերականգման աշխատանքների ծախսում, իսկ երկրորդը

Սպիտակ, ԽՍՀՄ, փետրվար 25.- Կառավարական պաշտոնյաներն այժմ ընդունում են, որ Հայաստանի 1988 թվականի երկրաշարժի վերականգման հավակնոտ ծրագրերը ձախողվում են:

350 հազար տուժածների 80 տոկոսը դեռ ապրում են ժամանակավոր խրճիթներում և վրաններում, վերականգման հատկացված ժամկետից 2 ամիս անց: Դրա հետ մեկտեղ շարունակվում է խորհրդային տնտեսության նպատակաչափ անկումը և կրեմլի դեմ ազգայնական պայքարը:

Թանկարժեք շինանյութը պարբերաբար հասանելի է սեւ շուկայի գործառնների, ազգամիջյան հակասակորդների և աղետյալների կողմից, որոնք փորձում են ողջ մնալ փլուզվող Խորհրդային կայսրությունում:

Դեռևս աղետի գոտում գտնվող բարեփոխական կամ շինարարական խմբերի կողմից առաջ քաշվող բոլոր հարցերը խամրում են կրեմլի և անկախության ձգտող հանրապետությունների միջև կործանիչ պայքարում:

Վերականգնող խմբերը լքում են

Եւ անվանական ծառայություններ վերջին երկու ամիսներին ձեռնարկել են Ինտերֆաշի ակտիվիստ յուր հարյուր վաթսուց միլիոնի ֆրանկի օգնությունը, որոնցից յուր հարյուր հասուն Պաղեստինի ազատագրության ժողովրդական ճակատի մարտիկներ են, հայտարարել է հինգ զարթուցիչների 26-ին խորախելական զինվորական մի բանբեր: Այսինքն հայտարարել է Գազայի գրավյալ սարածների շատ ցրաններում, ինչպես նաև Երուսաղեմում միաժամանակ ձեռնարկված զործողությունների ընթացքում ձեռնարկվել են խաղաղ բնակչության սղանության մեղադրանքով և խորախելիների հետ համագործակցության մեջ կասկածվող Պաղեստինցիներ, ասել է բանբերը:

ԻՊՃ-ի նախագահի ձեռնարկությունը

Իսլամական փրկության ճակատի «Ժամանակավոր» նախագահ Արդեվկադեբ Հաբանին ձեռնարկել է Ալժիր մայրաքաղաքում ուրախ սեղանների 27-ին, այսինքն արևալուստի գրության վերադարձից հետո: Ուրախ ժամ առաջ, հայտարարել է ԻՊՃ-ի կոմիտեի նախագահը: Հաբանին, որ իրեն համարում է հունիսի 30-ին ձեռնարկված Արաբի Մադանի և Ալի Բեյհաջի զինակիցը, կազմակերպել է կուսակցության նախաձեռնում, ըստ ԻՊՃ-ի կոմիտեի, որը այդ ֆայլը համարում է «լուսավոր», «ուսանելի» երկիրը ֆաշիստների վերականգնումը, որի համար դասախոսական են միմյանից իջնանությունները: ԻՊՃ-ի ժամանակավոր նախագահը ուրախ օրվա աղոթքի առթիվ իր ֆուրգոնում Իննադասել է «մզկիթների աթոռանիստին» և հայտարարել, որ օրինադատ ուժերը նույն օրը հայտնվել են Բաք կի ծեղ մզկիթի շրջանում:

ՅՈՒՆԱՍ ԳՐԵԱ, Ռոթթեր

գործակաՆ կուճակնրպոթյուններն իրենք ընճոտարներով սկսեցին առաքել պահանջվող շինանյութ ու մթերքը:

Հայաստանն այժմ ամեն ինչի պակաս է զգում՝ սկսած փայտանյութից, էլեկտրականությունից և վառելանյութից, վերջացրած մթերքներով:

Վերականգնման վերջին ժամկետը

Ազգամիջյան կատաղի ընդհարումներից հետո Հայաստան գաղթած 300 հազար փախուսականների առկայությունը խիստ դժվարացնում է աղետյալների որևէ ապաստարան գտնելու որոնումները: Վերականգման շինարարական մասամբ հիշեցնում է Բլոկայթը: Հասցնել վերականգնված գյուղերը, որ մեծ մասամբ կառուցվել են օտարերկրյա բարեգործական կազմակերպություններով, հեռու են կենցաղապեսարկման ձեռնարկություններից և տրանսպորտային երթուղիներից:

Երկրաշարժի գոտու ձմռային պարզ կատարանն առավել պարզորոն ցույց է տալիս, թե Գորրաշաղի կառավարությանը չհաջողվեց իր խտտումները:

լանդի, Հասան 2-րդը Բուլին ասել է, թե Խորախելի դիրքը «դժվարություններ» է հարուցում և թե ինքը շարքավերջին Նյու Յորկում ղեկավարում է Կարունակի իր հանդիպումները «խաղաղության գործի մեջ առավել ներառված երկրների հետ որոշելու համար այն համարժեք դերը», որ ղեկավարում է խաղաղ Մադեբի երկրները:

Հասան 2-րդը խոստացավ, որ Մարոկոն «Կարունակ Միացյալ Լահանգերի կողմին կլինի» խաղաղության հարցում, ավելացնելով, թե Օղջի ձգնածամը հնարավորություն սպեց մտածելու, որ «դասավոր են դնել միջազգային օրինականության վերաբերյալ: Մենք անկեղծորեն հավատում ենք, ասաց նա, որ նույն օրինականությունը կը կիրառվի նաև Մերձավորարևելյան կոնֆլիկտի հարցում», որդեսգի բոլոր կողմերն ստանան այն, «ինչին արժանի են»: Միաժամանակ Բուլը խրախուսեց Հասան 2-րդի կողմից ձեռնարկված սնտություն և ֆողաֆականության ազատականությունը և ողջունեց ֆողրանսարկյալների ազատարձակումը: Նա ընդգծեց նաև Մարոկոյի քաղաքական, ֆողությունը, որ համաձայնվել էր ՄԱԿ-ի ծրագրի հետ, որով նախատեսվում է 1992-ի սկզբներին արևմտյան Մահարայում ինֆորմացիոն հանրափել անցկացնել: Բուլը հավաստել է, որ Միացյալ Լահանգները կցանկանան ՄԱԿ-ի «այս ծրագրին հավասարիմ» մնալ:

ՅՈՒՆԱՍ ԳՐԵԱ

յուսանք: Այդ ժամանակ ընթացում էր ԽՍՀՄ արտգործնախարարության դասախոսական աշխատանքը: «Գիվանագիտական համալսարանի» ժողովից հետո գույցի ժամանակ նա ԼՂՀ-ից, որ խնդիրը հավանաբար կլուծվի 2 ասարթի: ընթացում: Մոսկվայում կայանալիք բանխոսմանը կնառնակցեն «Մոլոտով» հեռուստորման ներկայացուցիչները: Հետագայում, որ ժամանակ նաև «Խեկմասիա» և «Մայակ» խմբավորումներից: Մակայն փակասա վաստաթյուն չկա, ֆանի որ այդ խմբավորումները ծայրահեղական դիրքորոշում ենդնանալի են: «Այստես թե այնտես, որի օրինակներ ենք բանակցել բոլոր նրանց հետ: Երբ կ'առնան: Մեղաքի ցուրց տեղ: անցք: անչ մի գրայց ավելի աղյուսակեն է, Խան ուղանների փոխանակարյունը ընդունողների միջոցով».- Նեցց նա: Նա ասաց նաև, որ ԽՍՀՄ արտաին գործերի նախարար Բորիս Պանկինը Նյու Յորկում մի շարք հանդիպումներ կունենա:

ԽՈՒՆՈՒՄԻ չղեւթ է մասնակցել

Լեհաստանում խանութների առատությունը չի համադասասխանում սննեսական վիճակին

Տանի վզին փաթարված ընտրությունների չափազանց համեմատական մի համակարգ, որը գոյցն նախկին կոմունիստներին աղաղակի մի քանի հավելյալ արքո, սակայն այն հասաստեց չի կարող աղաղակել կառավարության կայուն մեծամասնությունը խորհրդարանում:

Նախկին կոմունիստները կառավարության կամ թարոն Վալենայի միակ քեմսիները չեն: Նախկին համախոհներից Քաղեու Մազովեցկին և Բոնիսլավ Չերեմնկը որոնում են, որ խորհրդարանը թարսավոր է հաւելեալ լինել քողոթի առաջ և ոչ թե առաջնորդվել լոկ հրամանագրերով: Ճիշտ է, նրանք նույնպես գտնում են, որ սննեստրուկը զատի վերականգնման կարիք ունի, սակայն զգում են, որ չի կարելի թույլ տալ, որ Լեհաստանի ժողովրդավարական գործընթացի հենց սկզբից գործադիր և օրենսդիր մարմինների միջև հավասարակշռվածության խախտումներ լինեն:

Կառավարության զատողականությունը հասկանալի է: Պաշտոնական սվյալներով, Լեհաստանի սննեստրուկը խիստ մոտ է սննդի ունի այժմ: Արդարությունը նվազել է: Գործազրկությունը կազմում է 8.4 տոկոս, որը ցրնցող մի քիվ է երկրի համար: Բյուջեի դեֆիցիտը, որն անցյալ տարի համարյա վերացել էր, այս տարի հասավ ընդհանուր ազգային եկամտի 25 տոկոսի: Անցյալ տարվա մոտ 4 միլիարդ դոլար եկամտի քերած հավելյալ առեւտուրը այս տարի «մահամեծ» վիճակում է, առաջացնելով մոտ 1 միլիարդ դոլարի դեֆիցիտ: Սեփականաւեւոհման գործընթացը

կցկցուր է առաջ գնում:

Լեհաստանի կառավարության վարկասուները նույնիսկ թարսաս են երկրի 30 միլիարդի հասնող թարսի կեսը չեղյալ համարել, թայմանով, որ, սակայն, սկսված քարեփոխությունները շարունակվեն: Առայժմ խառնուրդային կառավարության, կաւառակերտության և անբարոյականության վերաբերյալ խոսակցությունները խիստ համախափ են ինչու: Յանուս Սափիկին Լեհաստանի թարսերի շուրջ քանակություններ վարող գլխավոր անձնակազմում, ստիպված է եղել վերջերս հեռանալ, այն քանից հետո, երբ 80 միլիոն դոլարի թակասող է հայտնաբերվել իր խնդրեկավարած արտաքին թարսերը վճարելու ձեռնարկում: Իսկ նրա սեղակալներից մեկին դասավարտություն է աղասում:

Ոչ ոք էլ չէր ակնկալում, որ Լեհաստանի վերականգնումը հեւե կլինի: Խանութների քոնտրոլն ու փոքրիկ առեւտրական ձեռնարկությունների ափսոսալից վարակալի իրադարձություններն չեն համադասասխանում երկրի սննեստրուկը հարաճույն անկմանը: Խորհրդարանը վերջերս ընդունել է օտար ներդրումների մասին մի նոր օրենք, քայլատեղիվ օտարերկրյա շահույթի ամբողջական ներս քերումը երկիր: Օտարերկրյա ներդրումները, որոնք երկար ժամանակ խիստ դանդաղում էին, այժմ ափսոսալից են նախաձեռնում սկսել ցուցաբերել: Այնուհետ, որ ամենամեծ սխալը կլինի լեհերի համար այժմ խուճաղի մասնակցելը և աղաղակելը այնպիսի ռեժիմի մի քրոնուցի, որի կարիքը բնավ էլ չունեն նրանք:

The economist

Մրացավ կամիքներ

Նրանք արդեն ճախագահ են

- Համեմայն դեղս զարմանալի է, որ ոչ մի հայ կին չսկզբ իր թեկնածությունը Հանրաթեոթյան ճախագահի թաւեոնում ընտրվելու համար:

- Դա կարիքը չկա էլ, նրանք արդեն ճախագահ են:

- Կասակ ես անում:

- Չէ, ինչու: Եթե ճախագահը այն մարդն է, որը ժողովրդին սույից փրկելու համար ծրարգր է առաջարկում և իմնագործ կերտով դրան իրագործում, աղա մեր կանախ երկու տարի է, ինչ այդ գործը հաջողությամբ իրագործում են:

Աղաղակի վրդովմում

Հայաստանի կանանց շրջանում լուրջ դժգոհություն է հասունանում: Նրանք չեն հասկանում, թե ինչու ճախագահական ընտրությունների վեւաթրքիկներում թեկնածուի եւ նրա սեղակալի հեւ միասին մեցված չէ նաեւ հանրեթեոթյան առաջին տիկնոջ հավակնորդի անունը:

Ի վերջո, թե՛ս է իմանալ, թե ով է դեկավարելու թեոթյան գլխավորին:

Քանի՞սո են

Հանրաթեոթյան ճախագահի ընտրության կեոնոնական համոնաժողովը վեւարկվելու համար գրանցել է չորս թեկնածուի եւ մեկ, արդեն ընտրվածի:

Անխախտականություն

Հանրաթեոթյան սեղծվել է նոր կուսակցություն, որի գաղափարախոսության իմնը նուսրարաժուտիզմն է:

Հոկտեմբեր 5, 1991

ԹՈՐՈՍ ԲԱՐՍԵՂՅԱՆ. «Բոլոր գաղափարաբանությունները ղեւթ է ծառայեն հայրենիքին»

Թորոս Բարսեղյանը (նույնն է Քիւրիքյանը) ֆուտբոլի հայ 5 միջազգային կարգի մրցավարներից մեկն է: Ծնվել է 1934 թ. փետրվարի 24-ին Հայկոթում: Վաղուց քնակվում է ԱՄՆ-ում: 16 տարի շարունակ ՖԻՖԱ-ի մրցավար էր: Վարել է հավախակները ծակարդակով միջազգա-

Հանդիմանը ներկա էր 25 հազար հանդիսական, որի 80 տոկոսը հայեր էին: ԱՎԵԻԻ ԵԱՍ ԵՅԻՆԻԻՆ. ԵՐԻ ՈՍԻՈՒՐԳ ՈՐԻՆՈՐԱՅՈՒՄԻ ԺԱՄԱՆԱԿ «ԱՐԱՐԱՍ»-ը ՎԱՍ չԽԱՊԱՐ ՄԻՆԻԿԱՅԻ ՀԱՎԱՖԱԿԱՆԻ ԴՆԸ:

Մեկ քանակությունների մեջ ենք նաեւ կորեացիների հեւ: «Արարաս»ը ղեւթ է հանդիմալի Հարավային Կորեայի հավախակների հեւ: Իմ նղասակն է, թեկուզ մարզական զեւեկի վրա կաղեր հասասել կորեացիների հեւ, նրանց ծաոնրացնել մեր տղաներին, Կորեա հրավիրել «Արարաս»ին: Դա մանախանդ հիմն Հայաստանի համար ԵԱՍ կարեւոր է, քանի որ կորեացիներն այժմ ափսաղիի ամենալավ քիզնեւեւներն են և նրանց հեւ հեւազայում սնեսական կաղեր հասասելը խիստ անհրաժեւե է:

- «Արարաս»ը օգոստոսին ԱՄՆ կեւաւած ուղեւորությունից հեւո մրցաւարային աղյուսակում կեւուկ նախանց աղերց: Չէ՛ք զեւում, որ մրցաւարանի եւոն ղախին արեւասեւման մեկնելը քաղաքաւար է անղրաղաոնում քիմի խաղաւեակարակի վրա:

- Ամենեւին չեւ կիսում այդ կարծիքը: Ես ինչ մեղք ունեւ, որ «Արարաս»ը «Աեւոնթեի» մեղքով 7 օր ուււացում է ժամանել ԱՄՆ

Աղաղակել է դորս զաղիս Թորոս ԲԱՐՍԵՂՅԱՆԸ

ին 42 խաղ, ակումբային ավելի քան 100 միջազգային հանդիմում: «Արարաս»ը 4 անգամ այցելել է ԱՄՆ եւ ամեն անգամ Թորոս Բարսեղյանի հրավերով: Եւ մեր ֆուտբոլային դրոնակարի լավագույն քարեկաններից է եւ այժմ «Արարաս» ակումբի ղաւեոնական ներկայացուցիչը ԱՄՆ-ում ու կա «Սղեւոթո» հայկական մարզական միության նախագահը:

- Հիմա ի՞նչ առաւելույթ ամբ եք զեւվում Մայր Հայրենիքում, այս հարցով դիմում եւ Քորոս Բարսեղյանին:

- Գալիք տարի Լոս-Անջելեսում նախասեւում է կորեա-հայկական մեակությունից եւ մարզական փառասոն: Այդ նղասակով նորից մաղիք եւմ հրավիրել «Արարաս»ին: Արդեն օգոստոսի 16-ի համար վարձել եւմ Պասադենայի «Ռոզոթո» ափսարհաոչակ մարզաղաւեթը, որը սեղակոնում է 105 հազար հանդիսական: Ի դեղ հեւց այսեղ վերջերս «Արարաս»ը մրցեց Սափաղորի քազակի չեւոթիոն «Արիլլա» քիմի հեւ, որին հաղթեց 3:1 հաւով:

«Աղիլա» քիմի

եւ տուղարծին էլ «նսել» է Մոսկվայի օղակայանում: Այս անգամ մեւ սխալ չեւեւ անի: Երեւան-Փարիզ-Նյու Յորկ-Լոս-Անջելես ճանաղարհով կրեւեւ: Նյու Յորկում էլ «Արարաս»ի համար հանդիմում է նախասեւ-

վում: - Որղեւ մասնագեւ, «Արարաս»ի մասին ի՞նչ կարծիք եք: - «Արարաս»ն ինձ համար միեւ էլ լավ

Սարգիս ՅՈՒՆՍՆԱԿՆՅԱՆԸ վերում է արաղեղ մրցակցի

է: Իսկ եթե ավելի անկեղծ, աղա քերազնահասեւ, լավ քիմ է, միջազգային մակարղակ է ցուցաղրում: Դա չաղիազանցություն չի: «Աղիլայի» հեւ «Արարաս»ը փայլուն խաղաց: Եւս մասնագեւներ աղեւած էին եւ զեւում էին, որ մեր հայրենակիցները միջազգային ասղաւեզներում կարող են մեծ հաջողությամբ հանղեւ գալ: Երվանդ Սուրխայանը, Կարեւ Մարկոսյանը, Ալբերտ Մարգուսյանը, Մարգիս Հովհաննիսյանը, Վարղան Խաչատրյանը կարող են խաղալ ափսաղիի որեւ առաջնակարգ քիմում: «Արարաս»ի ներկայիս դեկավարները լավագույններից են, որ կարողանում են հաջողությամբ ափսաել այս ծանր ղայմաններում:

Իմ ամենամեծ նղասակն է Չորաղրորի քազայի նորաղումը: Ես ղեւթ է մեկնասեւ զեւեւ, որոնք գումարեւ հասկացնեւ, որղեւսղի Չորաղրություն միջազգային մակարղակի մարզաքաղա սեւեղծվի:

Տղաները ղեւթ է լավ ղայմաններ ունեւան, որղեւսղի կարգին մարզվեւ, չէ՛ որ «Արարաս»ը մեր ոչ ղաւեոնական հյուղասոն է, մեր ազգային հասկանիւեւերի արեւացումն հայելին:

- Ինչու՞վ եք քաղաւում, որ միջազգային կարգի մրցավարների կոչմանն արժեւացել են միայն արեւելիի հայերը լիքանեղիներ Խաչատուր Բոչաղյանը, Մարգիս Գեւորղյանը, Յրանոսեղայ Միւելի Քիքաքրյանը, ամե-

Իրկահայ Հեւոս Պաղումյանը եւ դուր:

- Ծեւարիսն ասած, եթե դասելու լինեւմ մեր հայրենակցի մրցավարալամբ, որը «Արարաս» - «Մեւսալիս» հանղիղման եզրային մրցակարն էր, աղա սղաղորտուրը վաս է: Ես խորղրային ԵԱՍ մրցակարների մրցավարություններին եւ ականասեւ եղել: Նրանց ընղիանուր մակարղակը հեւոն է միջազգային սեւաղաւեից: Երեւում է նրանք առաջնորդվում են այլ սկզբումներով եւ իրենց գործունեությունների մեջ ազաս չեն:

Հայաստանի մրցակարներին եւ իմ ծաւալությունները կարող են առաջարկել: Տարիներ շարունակ ՖԻՖԱ-ի կողմից կազմակերղված մրցակարական դասընթացների դասաղաւս եւ եղել: Մի խոսով, առաջաղիմեւ է ղեւթ:

- Ինչղե՞ս եք ղաւեւերացնում անկախության ժանաղարիք բոնած Հայաստանի աղազան:

- Ես լավասեւ եւ: Եթե արասահմանի հայկական քողոր կուսակցությունները ընղոնեւ, որ մեկ հայրենիք ունեւ եւ հայրենիքի ԵԱՐ գերաղասեւ կուսակցական գաղաղիարաւանություններից, աղա լավ կլինի: Հայաստանի կուսակցությունների գաղաղիարաւանություններն էլ, ինչքան որ իրաւանած լինեւ, միեւ ղեւթ է ծաւայեւ հայրենիքին: Ես ընղումում եւմ սարակարծությունը, քայց դա օգակար ղեւթ է լինի ազգային ԵԱՐին:

Մի խոսով, ես մեծ հավասք ունեւ, եթե չունեւան, հայությունս ղիսի մոոանան:

Լավագույն խաղաղոր ժանաղված Ալ. Սարգիսյանը հասել մրցակար է անում

Ավելին կասեւ. կարծում եւմ, Հայաստանի արժեթրքերն այնքան կեւեւանան, որ 5 տարի հեւո մեր ժողովուրդը տարեր երկրների հյուղասոսարանների մոտ հերքի կկանգնի ներգաղքի համար:

Ինչ վերաթերում է մարզական կյանին, այսեղ լիվ մեկուսամաղը վեւանգավոր է: Մեր մարզիկները քող եղյոթ ունեւան տարեր մրցումներում, նույն քվում ԽՍՀՄ առաջնություններում, որղեւսղի ուժեղ մրցակցություններին ղաղաղանեւ իրենց քարծր մակարղակը, քայց օղիմղիական խաղերում անհրաւեւ է հանղեւ գալ եւաղայն դրոնի սակ:

Հարաղուրը վարեց Արաճ ԲԱՐՍԵՂՅԱՆԸ

Պակիսանը ցանկանում է գործ ունենալ Միության եւ հանրառայությունների հետ

Օրերս ԽՍՀՄ-ում Պակիսանի դեմքը Աւրաճ Ջեհանգիր Կալին այցելեց Տաբուրնի եւ Ուրբեկսանի նախագահ Իսլամ Քարիմովին հանձնեց Իսլամաբադ այցելելու վարչապետ Նավազ Շարիֆի անձնակազմի հրավերը: Ավելի վաղ Իսլամաբադը դիմել էր Տաբուրնիում գլխավոր հյուպատոսություն բացելու եւ Ուրբեկսանի ու Պակիսանի միջև ուղիղ տղային կապ ստեղծելու խնդրանքով:

ԽՍՀՄ արտաքին գործերի նախարարության Հարավային Ասիայի երկրների վարչության տասնամյակն աշխատակիցը «Գլխավորապես համայնադասակներ»-ին սված հարցազրույցում այդ առիթով ասաց, որ Պակիսանը մեծապես մեծ հետաքրքրություն է ցուցաբերում Միջին Ասիայի հանրառայությունների հետ հարաբերությունները զարգացնելու գործում, ինչը տայանակավորված է աշխարհագրական դիրքով եւ շահանակով, մեծապես ինչ ու կրճատված ընդհանրությամբ: Ավելի ցայտուն այդ ծրագրումը արտահայտվում է վերջերս, կապված միութենական հանրառայությունների ինֆորմացիոնության աճի հետ, այդ թվում եւ արտաքին ֆառաֆական ու սենսական աստարեզներում:

Դրա հետ մեկտեղ, դիվանագետի խոսքերով, Պակիսանի դեկլարությունը հասկանալի է չալիս, որ մտադիր չէ Կենտրոնը ցրջանցելով զարգացնել կաղերը Միջին Ասիայի հանրառայությունների, այդ թվում եւ Ուրբեկսանի հետ: Այսօր Պակիսանի դեկլարությունը հիմն է ընդունում այն, որ ԽՍՀՄ-ի փոխարեն կծեւալորվի ինֆորմացիոն տեսությունների միություն Ֆեդերացիա կամ կոնֆեդերացիա: Եւ նա, ենթադրեց դիվանագետը, հավանաբար «ցանկանում է գործ ունենալ Միության հետ միասնական զարգացնելով հարաբերությունները նրա քաղաքացիական հետ հետ:

Այն հարցին, քե ԽՍՀՄ-ում տեղի ունե-

ցող կառուցվածքային փոփոխությունները ինչպես կանդրադառնան առկանական խնդրի լուծմանը, դիվանագետն ասաց, քե «ցանկանի է, որ Պակիսանը այս խնդրի վերաբերյալ բանակցություններ վարի առաջին հերթին կենտրոնի հետ»: Ընդ որում, Միջին Ասիայի հանրառայությունները կարող էին իրենց սեփական ներդրումն ունենալ առկանական խնդրի խաղաղ կարգավորման գործում: Դա, նրա խոսքերով, կհամադրաստանան Անդամասանի հետ հարեւան քուր երկրների բաղերին:

ԽՍՀՄ արտաքին գործերի նախարարության աշխատակցի կարծիքով, Անդամասանում խաղաղության արագ վերականգնումը կնդրաստեբ ցրջանում քաղաքացիական մրնդուրս սեղծելուն, նոր հնարավորություններ կսեղծեբ Պակիսանի եւ Միջին Ասիայի հանրառայությունների միջև առեւտր-սենսական համագործակցության ազատ զարգացման համար: Այդ դեղումը հնարավոր կլինեբ վերսկսել Անդամասանով կասարվող ցրնգհային փոխադրումները, ինչ հիմա հնարավոր չէ:

Պասախանելով «ԴՀ»-ի քրքակցի հարցին, դիվանագետը կասեղ նայանեց, քե Պակիսանը, ընդարձակելով կաղերը Ուրբեկսանի եւ Միջին Ասիայի մյուս հանրառայությունների հետ, որոակի ֆաղաֆական նդասակներ է հետաղնում: Դրա հետ մեկտեղ, նա հիեեց, որ Պակիսանի «որոակներ» իրոֆ փորձում են անցկացնել միջինասիական ցրջանի մուսուլմանների վերազային ընդհանրության գաղափարները, մսցնելով այդ հասկացության մեջ եւ Խորհրդային Միջին Ասիայի քնակությունները: ԽՍՀՄ արգործնախարարության աշխատակիցը համոզվածություն հայանեց, որ Պակիսանի կատավարությունը ոչ մի ընդհանուր բան չունի այդ գաղափարները կրողներին հետ:

Պասրաս է սննդամբերի մասակարարման տայամնագրի նախագիծը

Հոկտեմբերի 3-ին տեղի ունեցած ԽՍՀՄ-ի ժողովրդական սենսություն օղերասիվ դեկավարման կոմիտեի նիսում Յուրի Լուկովը հաղորդեց, որ Պեսխորեղի առաջիկա նիստի համար նախադասրասվել է սննդամբերի մասակարարման միջհանրառայական սենսական տայամնագրի նախագիծը:

Այսօր նախագիծը սոնրագրվել եւ համաձայնեցվել է 10 հանրառայությունների ներկայացուցիչների կողմից: Այն չեն սոնրագրել Ուկրաինան եւ 3 Մերձքարայրան հանրառայությունները: Աղբրեջանը մոս օրերս կսոնրագրի նախագիծը:

Չմասակարարելու դեղումը նախասեված է տասիծ-փոխասուցում վայրասայով համաբարառային օուկայի գնեում:

Յուրի Լուկովը հաղորդեց, որ այս տայամնագրի նախագիծը կհանձնվի արեւմտայան երկրներին, որոնք տասրաս են օգնել:

Լուկովի գնահատմամբ, մինչեւ 1992 թ. կեսը երկրին հարկավոր է մոս 10,5 միլիարդ ոտրլու վարկ աղրյունաբերական աղրաններ գնելու համար, այդ թվում եւ 40 միլիոն տոննա հացահասիկ:

ԽՍՀՄ ղեբրանկի նախագահը հաղորդեց, որ ԽՍՀՄ-ի արտաքին տարսեր ներկայիս կազմում է 61 միլիարդ դոլար: ■

Հրաձգություն ՄարտուՍիում. Օնր զոհեր

Հոկտեմբերի 3-ին ՄարտուՍիում ցրջանցումով անցող անհայտ մեկնայից կրակ է քացվել, որին քնակիցերը նույնպես տասսախանել են կրակով: Մղանել է մեկ քնակիչ, երեբը վիրակրվել են: «Սնարֆ» գործակալությունը հաղորդում է, որ տղանվել է արբրեջանական օտոնի գողաղեբը եւ վիրավորվել եւս մեկ օտոնական:

Միջաղեղի վայր հասած գրահամեկնան անկանոն կրակ է քացվել, որի հետեւանում զոհվել է մեկ քնակիչ: ■

Չին-խորհրդային քանակություններ

Չինաստանը կՍՄՄ-ի հետ քանակցում է փոխանակային մի համաձայնագրի օուրջը. Մոսկվան Պեկինին «Միգ-31» ինֆոթիոներ եւ հրթրոներ ողեբ է մասակարարի լայն ըստաոնան աղրաններին դիմաց: Օգոստոսյան խոսվությանը նախորդած արարներին քանակությունները վարում էին Ջի Դասնզը (Չինաստան) եւ Աղրյուն Սիսուրը (կՍՄՄ), որը այն ժամանակ ավիաբարական աղրյունաբերության նախարարն էր:

-Լ.Բ. Պեկին

Քրիստոնյաների վերաղարնը Ջարալ Դուրզ «դեռեւս հնարավոր չէ»

Դուրզների տարաղուխ վալիղ Ջուրբարը հիմնգարբի, սեղեմբերի 26-ին հայասարել է, որ լիքանայան լեռների դուրզական գոտուց սեղահանված հարյուր հիսուն հազար քրիստոնյաների վերաղարնը իրենց օղախներ «դեռեւս հնարավոր չէ», եւ քե այս խընդիրը ողեբ է լուծվի աղրողջ երկրում փախսականների հարցի ընդհանուր կարգավորման ցրջանակներում:

Միաժամանակ Ջուրբարը դուրզական համայնին կոչ է արել «ղաղաղանել հանգըսություն եւ ողջախոսություն» այն քանից հետո, երբ մի քրիստոնյա երկուարբի օրը դուրզական մի գյուղում տղանել էր ուր հոգու, որից չորսը լիքանանցի զինվորներ: «Մենք կցանկանայինք սա համարել մասնավոր դեղոֆ, չնայած նման հանգամաններ աղրած մեկը (մարդասղանի ընսանից քնաջնջվել էր դուրզների կողմից 1989-ի «լեռան տասերազմի» ընթացում) դասում է մեկնում, որին կարելի է հեծվից կասավարել», ասել է նա:

Ըստ Ջուրբարի, 1983-ին դուրզների եւ քրիստոնյաների միջև կոնֆլիկտից հետո, ինչը տասնաո դարձավ քրիստոնյա քնակություն սեղահանման, «սոցիաղական մի նոր իրականություն հասասվեց, կան գյուղեր, ուր համագոյակցություն անհնարին է, կան նաեւ այնտղիսիֆ, ուր ոխը ավելի թույլ է»: ■

Գվարդիականները լուծ են իրենց դիրեբը

Ինչպես հաղորդում է «ԻՖ»-ի Քրիլիսիի քրքակիցը, Վրասանի ազգային անվանգորքյան խորհուրդը, նախագահ Ջվիաղ Գամսախուրդիայի գլխավորությամբ, վերջնագիր էր ներկայացրել ընդդիմությանը: Հոկտեմբերի 3-ին այդ վերջնագրի ժամկեթը լրանալուց հետո Քենգիզ Կիսովանի խոսվարար ազգային գվարդիականները լրեցին կրկեսի օեներ եւ հավանվեցին հեռուսաստությունը օեների մոս: Իրենց դիրեբը լրեցին նաեւ Մերաբ Կոստավարի միության կամավորները տասգամավոր Վաժո Աղամիձայի գլխավորությամբ: Ըստ երեւոյքին, օուսով կսկսվի գվարդիայի հեռացումը Քրիլիսիից:

Եւրոյք ունեցողով հոկտեմբերի 3-ին խորհրդարանի մոս տեղի ունեցած հանրահավաում, նախագահ Ջվիաղ Գամսախուրդիան օենրհավորեց հավանվածներին «խորոովարարների տարություն» կաղակցություն: Նա կրկեց, որ «արուն չի քափվի, եւ միայն խաղաղ մեթոդներով ժողովուրդը կսխրի խոսվարաներին զինարարվել»:

Գամսախուրդիան հայասարեց, որ մոս ժամանակներս կիրավորվի Վրասանի Գերագույն խորհրդի նսաբարանը, որեղ, նրա կարծիքով, տասգամավորների «առողջ ուժերը» կղասաղարեն խոսվարաներին: Միջնղեւ Մոսկվայում տեղի ունեցած մանլոն ասուլիսում Վրասանի ընդդիմության դեկավարները հայասարեցին, որ Վրասանի լրասվական ցրջափակման վերացումն այսօր առաջնային խնդիր է: Նրանց վկայությամբ, հանրառայությունում հիմա գործնականաղես չեն գործում օենները, Վրասանի նախագահը խախտել է իր սված երղուրը եւ գործողություններով ջրասել օենդիր իբխանությունը:

Մամլոն ասուլիսի մասնակիցները հայասարեցին, որ Վրասանում սկսել են սոնրագրություններ հավաքել նախագահ Գամսախուրդիայի առողջության հոգեբանական քոժմնություն անցկացնելու տղահանջի սակ:

Մասնակիցներից մեկը Իվլիան Խախնդրավան նեց, որ ընդդիմությունը կողմնակից է տղայարի միայն սահանաղրական ծեւերին: ■

Գերխնդիրը միջազգային ասղարեզ դուրս գալն է

Հայասանի նախագահության քեկնածու, Ազգային Ինֆորուուս Մրավորման դեկավար Պարույր Հայրիկյանը գսնում է, որ այժմ հանրառայության գերխնդիրը միջազգային ասղարեզ դուրս գալն է: Դրանից հետո հանրառայությունն ավելի ակտիվորեն կարող է քարձրացնել Լեռնային Ղարաբաղի հարցը:

Երեւանի եւ Բաֆվի հարաբերությունների վերաբերյալ նա հայասարեց, որ «արղումում անղայման կուեննանք նոնրալ փոխհարաբերություններ, եւ նրան կփախոսեն միայն կորցրած ժամանակի համար»:

Ըստ Հայրիկյանի, Հայասանի արտաքին ֆաղաֆականությունը երկու այլ առաջնային խնդիրներն են Ռուսաստանի եւ Վրասանի հետ կաղերի զարգացումը: Իսկ վերջինը օազմաֆաղաֆական քնույքի միություն կընելն է:

Հայրիկյանը հույս հայանեց, որ Վրասանում ի վերջո կհարղանակի ժողովրդավարությունը, իսկ Հայասանը «կանցնի գամսախուրդիզմի կողմով»:

Ներին ֆաղաֆականության առաջնահերթ խնդիրներից է, ըստ Պ. Հայրիկյանի, Հիմնաղիր ժողովի գումարումը եւ ազգային քանակի կազմավորումը, որը ողեբ է գրաղվի միայն հանրառայության սահմանների տասղանությունը: Նա արտահայտեց նաեւ հանրառայությունում ազգային վայրաս մսցնելու եւ սեփականության քուր ծեւերի հավասարության օգտին: Հասարակական կարծիքի հարցման վերջին քրվայների համաձայն, ժողովրդականություն վայելող հավանկորներին մեջ Պ. Հայրիկյանը երկրորդն է Լ. Տեր-Պեսոսյանից հետո:

Չայերը հաց կուեննան,- ասում է նախարարը

Հայասանի հացամբերի նախարար Ռաֆայել Շաիրազյանը հերեց ասելոսներն այն մասին, քե իբր հացն էլ է վաճաղվելու կրոններով: Նա հայասարեց, որ Հայասանը աղահովված է աղրուղով աղրողջ ծնոնա համար, եւ նույնիսկ ավելին:

Նախարարը հաղորդեց, որ հոկտեմբերին կրկնել ծավարեղենի կրոնները, ամիսը 1 կգ, որի կեսը կկազմի քրինըր: ■

Տարեվերջին Հայասանի քյուղեի դեֆիցիտը կկազմի 1 միլիարդ ոտրլի

«Սնարֆ» գործակալությունը հաղորդում է, որ տարեվերջին Հայասանի քյուղեի դեֆիցիտը կկազմի 1 միլիարդից ավելի, կամ ողջ քյուղեի 30 տոկոսը: Ըստ հանրաղեսական վարկային վարչության հաղորդած սվայների, ինչնայցիայի տասնաոով այդ տարբերությունն զգալի է դաղում: ■

Տաղիկսանի ընդդիմությունը դժգոհ է նսաբարանի աշխատանից

Հոկտեմբերի 3-ին իր աշխատանքն ավարեց Տաղիկսանի հանրառայության Գերագույն խորհրդի նսահերց նսաբարանը, որը ընդդիմության տղահանջով չեղյաղ հայասարեց հանրառայությունում արակարգ դրություն մսցնելու մասին իր իսկ որոուներ, ինչպես նաեւ դղարեցրեց Տաղիկսանի կոնկուսի գործունեությունը՝ հսկողություն սահմանելով նրա ունեցվածքի վրա:

Մակայն ընդդիմության երրորդ տղահանջի վերաբերյալ տասգամավորները այդղես էլ ոչ մի որուում չընդունեցին: Խորհրդարանի նախագահ եւ հանրառայության նախագահի տասնոնակասար Ռահման Նաքիբը հրաժարական չսվեց, իսկ խորհրդարանը լուծարի չնքարկվեց:

Մինչեւ հաղորդ նսաբարան հետազգվեց նաեւ «Վերածնունդ» իսլամական կուսակցության գործունեությունը քույրասերլու մասին հարցի ննարկումը:

Ինչպես հաղորդում է «ԻՖ»-ի քրքակիցը Դուուաներից, խորհրդարանի օեների մոս տեղի ունեցող քազմահաղարանոց հանրահավաքի մասնակիցները դժգոհ են նսաբարանի աշխատանից: Հանրաղարե արունակվում է եւ կարունակվի, մինչեւ լուծարի չնքարկվի Գերագույն խորհուրդը: ■

Azg semi-weekly, 47 Hanrapetoutian st., Yerevan, Armenia, 375010 phone: 58-1841, fax: (8-852)56-2941, telex: 243267 SULA SU

Խմբաղիչ 3. ԱՎԵԴԻԿԻԱՆ Դասիկ 69149 Editor H. AVEDIKIAN «Պարբերական» հրատ. տղարան

Macintosh համակարգչային բարանով Ռ.Ա.Վ. ճանլոյ եւ տեղեկասուղեբան կենտրոնի